

Як наслідок, величезну увагу сьогодні приділяється вивченню своїх клієнтів, створенню найбільш сприятливих умов для здійснення покупок, тощо.

Здійснюючи покупки людина несе різні витрати: часові, гроші та фізичні сили. Всі ці витрати ми можемо оцінити і спланувати. Тому такі витрати можна визначити як явні (або ресурсовитратні). Інша група витрат споживання має прихований характер. Вони проявляються в різному ступені у різних покупців.

За своїми властивостями, вільний час відповідає продукції матеріального виробництва. На підставі цього можна стверджувати, що результатом процесу покупок є специфічний продукт – часовий ресурс (вільний час), який виробляється транспортною системою і який отримують покупці при здійсненні покупок з бажаними параметрами. З типом і розміщенням торгового об'єкта пов'язаний його вибір і час руху до нього. При зміні умов процесу покупок змінюються витрати споживача і, як наслідок, вірогідність вибору логістичної системи та обсяг матеріального потоку в ній.

Проведені дослідження дозволили формалізувати грошовий вираз залежності витрат часу споживача від параметрів процесу споживання. Встановлено, що зміна часу споживача під час руху від району мешкання до магазину та у зворотному напрямку з достатньою точністю описується нелінійним регресійним рівнянням, в якій змінними є параметри середовища: коефіцієнт ухилу, коефіцієнт непрямої лінійності сполучення, відстань між точками «по повітрю».

Таким чином, розвиток споживачоорієнтованих логістичних систем відкриває можливості поліпшення функціонування системи попиту та постачання. Вибір технології доведення матеріального потоку до споживача впливає на ефективність логістичної системи та вірогідність її вибору, що показує замкненість двох систем та дає можливість аналізу їх сумісної роботи.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИТРАТ КІНЦЕВИХ СПОЖИВАЧІВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

Денисов Р.Д.

Науковий керівник – Галкін А.С., канд. техн. наук, доцент

В останнє десятиріччя у сфері реалізації готової продукції, відбулись кардинальні зміни, до них можна віднести: перетворення ринку продавця на ринок покупця (для якого характерне перевищення пропозиції над попитом), посилення конкурентної боротьби між суб'єктами господарювання, поступове поширення концепції

маркетингу з її «орієнтацією на споживача». Спостерігається стійка тенденція збільшення обсягів роздрібного товарообігу у підприємствах, які здійснюють діяльність в секторі роздрібної торгівлі. За даними Державного комітету статистики України, грошовий обіг роздрібної торгівлі в порівнянні з 2010 роком збільшився майже в 10 разів.

Одночасно з ростом обороту роздрібної торгівлі в Україні відбувається якісний і структурний розвиток ринку, що проявляється в наступному: підвищення культури споживання і зниження популярності стихійних форм торгівлі, таких як відкриті ринки, кіоски, лотки; зменшення загальної кількості продовольчих магазинів у зв'язку з поступовим закриттям або переформатуванням продовольчих магазинів «радянського типу»; злиття магазинів сучасних форматів в великі торгові мережі і розширення великих торгових мереж за рахунок придбання дрібних.

Проведені дослідження дозволили розробити модель ймовірності відвідування торгових об'єктів, що в якості змінних при визначенні корисності використовує загальні витрати споживачів, що формуються в процесі покупок. В ній представлені цінові та нецінові фактори процесу покупок, що дозволяє більш точно визначити особливості поведінки споживачів і як наслідок попит в логістичній системі. Запропонована модель дозволяє відійти від традиційних підходів при визначенні ймовірності та дозволяє максимально врахувати кінцевих споживачів (доходи, структуру витрат, тощо), логістичної системи через вартість товарів та фактори середовища, кон'юнктури ринку, тощо.

ПРОГНОЗУВАННЯ ЧАСУ ПРОСТОЮ АВТОБУСІВ НА ПРОМІЖНИХ ЗУПИНКАХ

Захаров О.А.

Науковий керівник – Давідів Ю.О., д-р техн. наук, професор

Зростання кількості мешканців та території міст призводить до підвищених вимог до міського транспорту. Це стимулює розвиток всіх видів транспорту, у тому числі і пасажирського. Транспорт забезпечує можливість підвищення ефективності виробничої діяльності головної виробничої сили суспільства – його людей. За рахунок зменшення часу пересування збільшується вільний час для навчання, відпочинку, спорту. Одним з основних факторів, що впливає на всі параметри перевізного процесу, є довжина перегону маршруту міського пасажирського транспорту. Для оптимізації довжини перегону